PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z RELIGII W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Przedmiotowy system oceniania z katechezy określa zasady oceniania i klasyfikowania uczniów z katechezy w Zespole Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie.

Ocenianie jest źródłem informacji o osiągnięciach i motywacji ucznia do postępów w nauce. Jeśli uczeń rozumie i współuczestniczy w ewaluacji swych postępów, wówczas wartościowanie jego osiągnięć posiada również wielką wartość wychowawczą.

Oceniając uczniów, odnosimy się przede wszystkim do osiągnięć przedstawionych w podstawie programowej z religii.

I Kontrakt

1. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia występuje w całym procesie katechizacji.
2. Uczeń, który opuścił 1/2 zajęć w semestrze musi je zaliczyć (np. w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną).
3. Sprawdzanie osiągnięć ucznia dokonywane jest różnymi metodami: odpowiedzi ustnej, prac praktycznych, testów wiadomości i umiejętności itp.
4. Uczeń ma prawo być dwa razy w semestrze nieprzygotowany do zajęć (wpis np. w kalendarzu nauczyciela) co nie skutkuje obniżeniem oceny. Brak zeszytu ćwiczeń lub innej potrzebnej na lekcji pomocy dydaktycznej nauczyciel zaznacza, zapisując datę i bierze pod uwagę na koniec semestru przy ocenie i ocenie z zachowania zapisując w e-dzienniku w rubryce uwagi negatywne.
5. O nie przygotowaniu do zajęć np. brak zeszytu ćwiczeń uczeń informuje nauczyciela na początku katechezy.
6. Katecheta ma prawo sprawdzić umiejętność uczestnictwa uczniów w liturgii Kościoła.
7. Sprawdziany są obowiązkowe (przynajmniej raz w semestrze). Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie mógł go napisać, może to zrobić w innym terminie za zgodą obydwu stron. Sprawdzian powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem.
8. Uczeń może poprawić sprawdzian w terminie wspólnie ustalonym z katechetą (w przeciągu 2 tygodni). Do dziennika wpisuje się obie oceny, przy czym bierze się pod uwagę ocenę wyższą.
9. W przypadku nieobecności w szkole uczeń powinien we własnym zakresie uzupełnić wiadomości oraz brakujące notatki i ćwiczenia.
10. Uczeń ma prawo do oceny za prace dodatkowe. Uczestnictwo ucznia w konkursie, olimpiadzie czy aktywne uczestnictwo w życiu parafii i stowarzyszeniu (przynależność do kółka zainteresowań) – podnosi ocenę ucznia.
11. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu ćwiczeń w estetycznej formie. Nauczyciel ma prawo wglądu do zeszytu ćwiczeń ucznia.

12. Praca domowa jest pisemną lub ustną formą ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiadomości zdobytych przez ucznia podczas lekcji. Prace domowe są wykonywane przez chętnych uczniów. Nauczyciel, po sprawdzeniu pracy domowej, przekazuje uczniowi informację zwrotną w postaci ustnej lub pisemnej. Prace domowe nie podlegają ocenie.
13. Zeszyt ucznia sprawdzany jest raz w semestrze (systematyczność i estetyka) .

II Obszary oceniania

1. Sprawdziany, kartkówki.
2. Konkursy.
3. Odpowiedzi ustne (aktywność).
4. Prace domowe.
5. Postawa (modlitwa, osobiste zaangażowanie w rozwój darów sakramentalnych, udział w niedzielnej Mszy św., nabożeństwach tj. Droga Krzyżowa, roraty, rekolekcje, majowe, czerwcowe , adoracja, stosunek do przedmiotu..
6. Znajomość: modlitwy, katechizmu, tematyki biblijnej.
7. Praca w grupie.
8. Prace dodatkowe (inicjatywy twórcze, przygotowanie pomocy, udział w konkursach, przynależność do stowarzyszeń i grup modlitewnych).
9. Udział w życiu parafii (schola, ministrantura, ognisko misyjne, misterium, spektakl, oaza, kółka zainteresowań).

III Rodzaje narzędzi

1. Sprawdziany, testy, quizy, krzyżówki.
2. Kartkówki (materiał nie więcej niż z trzech ostatnich lekcji).
3. Wypowiedzi ustne.

IV Źródła wiedzy o uczniu:

- codzienna obserwacja,
- rozmowy,
- jakość zadawanych pytań i odpowiedzi przez ucznia.

V W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania..
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodzicom lub opiekunom na ich zapotrzebowanie lub gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

VI Sposoby oceniania:

- wartościowanie gestem,
- słowem (pochwała,)
- mimiką,
- stopniem,
- dyplomem

VII Wymiar oceny

1. Dydaktyczny – wynika z programów nauczania, mierzona przede wszystkim testami kompetencji (wiedza, umiejętności, aktywność, praca na lekcji).
2. Społeczno – dydaktyczny – określa postawy i cechy osobowościowe ucznia, jego funkcjonowanie w grupie, emocjonalne zaangażowanie, wynikające np. z trudności rodzinnych.
3. Dydaktyczno – prognostyczna – powinna informować o stopniu znajomości zagadnienia niekoniecznie w oparciu o program wyłącznie szkolny. Jest również pomocna przy planowaniu czynności nauczyciela, informuje także o przyszłych wynikach ucznia na podstawie bieżących ocen dydaktycznych.
4. Sterująco – metodyczna – powinna uzmysłowić nauczycielowi konieczność zmiany lub kontynuacji metod pracy z uczniem (dotychczasowe są mało skuteczne lub bardzo skuteczne).
5. Psychologiczna – powinna obejmować kontekst zdrowia psychicznego i fizycznego ucznia.
6. Wychowawcza – powinna uwzględniać zaangażowanie, staranność, wkład pracy, warunki środowiskowe itp.
7. Selektywna – powinna odróżniać uczniów dobrze przygotowanych do dalszej nauki od tych, którzy tej umiejętności jeszcze nie posiedli

8. Społeczna – powinna kształtować stosunki w klasie i określić przygotowanie i predyspozycje ucznia do dalszej nauki.
    - ocena nie może spełniać funkcji represyjnej, powinna być wspierająca dla ucznia,
    - katecheta jest zobowiązany do przestrzegania zasady jawności w wystawianiu ocen,
    - wystawianie ocen z odpowiedzi ustnej oraz odczytywanie ocen z prac pisemnych nie może być komentowane na forum klasy w sposób drażliwy dla ucznia,
    - jedyną podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej są kontrole uczniów prowadzone systematycznie i rozłożone równomiernie na cały okres nauki.

VIII Sytuacje oceniania

1. Sprawdziany pisemne przeprowadza się po bloku tematycznym, zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem (wpis informujący do dziennika) z informacją dla uczniów jaki zakres materiału obejmuje.
2. W ocenach cząstkowych dopuszcza się stosowanie „plusów” (+) i „minusów” (–).
3. Przed rozpoczęciem sprawdzianu uczniowie muszą znać jego punktację, zgodnie z procentowymi kryteriami punktacji:

    0 – 29% – ocena niedostateczna
    30 – 49% – ocena dopuszczająca
    50 – 74% – ocena dostateczna
    75 – 89% – ocena dobra
    90 – 98% – ocena bardzo dobra
    99% - 100% – ocena celująca

4. Nauczyciel ocenia sprawdzian najdalej do dwóch tygodni.
5. Oceny za zeszyt ćwiczeń, inne formy aktywności ucznia (liturgia, adoracja, itp) są ocenami wspomagającymi.
6. Ocena roczna uwzględnia wyniki za pierwszy i drugi okres.
7. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.

8. Praca domowa – ma wpływ na ocenę semestralną i roczną.
9. Pacierz: ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej
10. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
11. Rozwijanie postawy religijnej, tj. modlitwa, osobiste zaangażowanie w rozwój darów sakramentalnych, udział w niedzielnej Mszy Świętej, nabożeństwach, np. Droga Krzyżowa, roraty, rekolekcje, różaniec, majowe, czerwcowe itd.
12. Inne możliwości wskazujące na potrzebę wartościowania.
13. Oceny kwalifikacyjne na koniec semestru i roku – wg skali:
    - stopień celujący..... – 6
    - stopień bardzo dobry..... – 5
    - stopień dobry..... – 4
    - stopień dostateczny ..... – 3
    - stopień dopuszczający..... – 2
    - stopień niedostateczny ..... – 1

Poprawianie:

Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania. W wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach poprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny semestralnej lub końcoworocznej. Przeprowadza się je według ustaleń osób zainteresowanych w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.

Przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej przyjmuje się następujące zasady:

-***Ocena nie będzie miała charakteru średniej arytmetycznej ocen cząstkowych***; znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane (w semestrze lub w ciągu całego roku szkolnego) z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile prezentacja ich przejmie formę wypowiedzi ustnej oraz innych form pracy o charakterze samodzielnym.

Uczeń, który przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego i pomyślnie ukończy co najmniej etap szkolny (przechodzi do etapu wyższego szczebla) będzie mógł uzyskać podniesienie oceny końcoworocznej o jeden stopień. Uczniowie biorący udział w co najmniej szkolnych konkursach religijnych otrzymują celującą ocenę cząstkową, jeśli wykażą się bardzo dobrą znajomością danego zagadnienia, a jeśli chodzi o konkursy plastyczno – techniczne za udział w konkursie otrzymują ocenę celującą.

Oceny są zapisywane w e-dzienniku, do którego dostęp ma nauczyciel oraz z odrębnego konta uczeń i rodzic.

Ocena w e- dzienniku jest ważona. Wagi za poszczególne formy aktywności ucznia:

- wiadomości z katechizmu np. Dekalog - **3**
- referat indywidualny – **6**
- referat grupowy – **5**
- sprawdzian – **6**
- zeszyt ucznia – **6**
- kartkówka **- 4**
- aktywność na lekcji – **3**
- prace nadobowiązkowe wynikające z zainteresowań ucznia - 5
- konkurs (etap wojewódzki) – **6**
- konkurs (etap powiatowy lub gminny) – **5**
- konkurs szkolny - **4**

Warunki uzyskania ocen z religii

(Ocenę wyższą może otrzymać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym).

Celująca:

- uczeń nie tylko spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, ale posiada pełną wiedzę określoną programem nauczania,
- wyróżnia się aktywnością w grupie katechetycznej,
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (stowarzyszenia, ognisko misyjne, kółka różańcowe),
- twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, potrafi zastosować je we własnym życiu, służy radą innym, jest świadkiem wiary,
- wypowiada się logicznie i wyczerpująco na dany temat,
- bierze czynny udział w przygotowaniu liturgii Mszy świętej, w przygotowaniu nabożeństw, misteriów, odpustach parafialnych,

- wyróżnia się w kształtowaniu postawy: otwartości, służby drugiemu; wartości: wrażliwości sumienia, uprzejmości, życzliwości; wzrostem duchowości i świadectwem życia,
- osiąga sukcesy w konkursach religijnych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Bardzo dobra:

- uczeń jest zdyscyplinowany, posiada uzupełniony zeszyt, potrafi samodzielnie objaśnić i powiązać w całość wiadomości z programu nauczania,
- posiada bardzo dobrą znajomość katechizmu, bierze czynny udział w katechezie,
- opanował w zakresie bardzo dobrym wiedzę i umiejętności określone programem katechezy w danej klasie,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- chętnie i regularnie uczestniczy w katechezie,
- zachowuje szacunek dla „świętych" przedmiotów, miejsc i znaków religijnych,
- chętnie uczestniczy w życiu parafii (liturgia, rekolekcje, odpust itp.),
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- przejawia postawę apostolską, wyrażając na zewnątrz swoją wiarę.

Dobra:

- uczeń posiada uzupełniony zeszyt, potrafi odpowiedzieć samodzielnie na wszystkie pytania związane z tematem katechezy, posiada znajomość katechizmu, przejawia aktywność na zajęciach,
- opanował wiadomości i umiejętności, które pozwalają na rozumienie większości relacji między elementami wiedzy religijnej,
- nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w minimum programowym,
- zna podstawowe modlitwy i prawdy wiary, rozumie je i umie wyjaśnić,
- dysponuje dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości, potrafi samodzielnie odpowiedzieć na wszystkie pytania związane z tematem katechezy,
- zachowuje szacunek dla „świętych" przedmiotów, miejsc i znaków religijnych,
- uzyskuje stałe, dobre postępy podczas prowadzonych zajęć,

- nie zaniedbuje uczestnictwa w katechezie, do której stara się być przygotowany,
- uczestniczy w rekolekcjach i życiu parafii (czasami).

Dostateczna:

***** uczeń prowadzi notatki, wykonuje zadania, potrafi odtworzyć z pamięci wnioski z lekcji,

- opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające zdobywanie dalszej wiedzy,
- dysponuje przeciętną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, w jego wiadomościach są luki,
- nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem,
- nieregularnie uczęszcza na katechezę,
- wykonanie zadań przez ucznia budzi zastrzeżenia (np. niestaranne prowadzenie zeszytu, brak katechez),
- nie bierze udziału w życiu parafii, w różnych formach duszpasterstwa.

Dopuszczająca:

- uczeń jest obecny na lekcji, słucha, nie przeszkadza w prowadzeniu katechezy,
- zdobyte wiadomości są niewystarczające na uzyskanie przez ucznia ogólnej wiedzy religijnej,
- zna najbardziej istotne z podstawowych modlitw i prawd wiary
- dysponuje minimalną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem, w jego wiadomościach są braki,
- proste zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje przy pomocy katechety,
- niechętnie bierze udział w katechezie,
- często opuszcza katechezę,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu i katechety.

Niedostateczna:

- uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- odmawia wszelkiej współpracy,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu, wiary i katechety,
- nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności,

- nie odzwierciedla znajomości życia chrześcijańskiego (lekceważący stosunek do Kościoła i religii),
- postawa budzi zastrzeżenia (jest antyświadectwem).

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	**bardzo dobra**	**dobra**	**dostateczna**	**dopuszczająca**	**niedostateczna**
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	• dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	• dokładna znajomość cytatów z lekcji	• przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami	• niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	• skojarzenia z treścią cytatu	• brak jakiejkolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy	• wszystkie tematy przerobione • zapisy • prace domowe • staranne pismo • własne materiały • ilustracje itp.	• starannie prowadzony • wszystkie tematy przerobione i notatki • prace domowe	• zeszyt staranny • luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	• zeszyt czytelny • braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	• pismo niestaranne • liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	• brak zeszytu
3. Prace domowe	• staranne wykonanie • treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach • dużo własnej inwencji • twórcze	• merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem • staranne • czytelne • rzeczowe	• wskazują na zrozumienie tematu • niezbyt twórcze	• powiązane z tematem • niestaranne	• widać próby wykonania pracy • na temat	• praca nie na temat • brak rzeczowości w pracy • brak pracy
4. Testy i sprawdziany	• wszystkie polecenia wykonane poprawnie • rozwiązane też zadanie dodatkowe	• 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) • 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne)	• 75% zadań podstawowych • 50% wymagań rozszerzających	• 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	• 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	• poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	• wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu • wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język • używanie pojęć	• wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem • odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	• wyuczone na pamięć wiadomości • uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami • potrzebna pomoc nauczyciela	• wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć • odpowiedź niestaranna • częste pytania naprowadzajace	• słabe wiązanie faktów i wiadomości • chaos myślowy i słowny • odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy • dużo pytań pomocniczych	• brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność	• uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji • korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	• uczeń zawsze przygotowany do lekcji • często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie	• stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	• mało aktywny na lekcjach	• niechętny udział w lekcji	• lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	• wiele razy pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) • reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	• starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania • przejawia postawę apostolską	• niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

U uczniów z niepełnosprawnościami metody pracy dostosowane są do ich możliwości np.
- poprzez wydłużenie limitu czasu pracy,
- zapisywanie poleceń na kartach pracy większym drukiem,
- dostrzeganie wysiłku ucznia,
- otoczenie dzieci szczególnym wsparciem, umożliwiając im osiąganie dobrych i bardzo dobrych ocen za wykonane prace i zadania,
- stosowanie krótkich i jasnych poleceń,
- motywowanie do ukończenia zaczętej pracy,
- głośne odczytanie zadań na karcie pracy, teście itp.
- stworzenie sprzyjającej atmosfery pracy, obniżenie napięcia,
- uwzględnianie możliwości intelektualnych ucznia

oraz inne zalecone w opinii czy orzeczeniu wydanym przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną.

katecheci:
Elżbieta Serkowska
Dorota Walaszkowska

II Bibliografia:

1. „Dydaktyka katechezy” cz. II pr. zb. pod red. J. Stali.
2. „Jak przygotować i oceniać katechezę” bp A. Długosz, Częstochowa 1996
3. „Zarys dydaktyki katechetycznej” W. Kubik SJ, Kraków 1990
4. „Wymagania programowe. Jak sprawdzać i oceniać w katechezie? ks. J. Szpet, Płock1996
5. Opracowane na podstawie strony internetowej Komisji Episkopatu do Spraw Wychowania i Dyrektorium Katechetycznego (WAM Kraków 2001)
6. Dz. U. 199/2004 poz. 2046 „ w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów...”
7. Statut Szkoły Podstawowej Zespołu Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie
8. Systemy oceniania wydawnictwa Jedność (strona internetowa wydawnictw pt. Strefa katechety)